

Sritis ir tikslai:

- Mažiau žinomuose kontekstuose sakinio pradžioje atpažįsta garsiažodį arba frazę:
 - „Čiuku čiuku tutūū, traukinys važiuoja bėgiais žemyn“,
 - „Šššš! Paguldyk kūdikį“,
 - „Plauk, plauk. Tavo rankos purvinos. Laikas jas plauti“.

Veikla

Šio tikslo variantą jūs jau praktiškai taikėte 14 ir 16 savaitę, kai žinomas žodis buvo tariamas frazės pabaigoje. Jūsų vaikas jau žino ir supranta daug garsiažodžių arba frazių spontaniškai. Dabar galite žinomą medžiagą pateikti taip, kad ji būtų sakinio ar frazės pradžioje. O tai išgirsti ir suprasti yra daug sunkiau. Pradėkite naudoti gerai žinomus garsus ir žodžius, kurie susiję su kasdienine veikla. Kai tik vaikas parodo, kad supranta, perkeltkite j platesnę aplinką ir mažiau žinomas situacijas.

Prisiminkite! Labai lengva priprasti ir mėgautis vaiko pasiektais laimėjimais. Jeigu nuolat neskatinosite vaiko tobulėti, jis nepasieks tam amžiui būdingos sakytinės kalbos. Jūsų tikslas – nuolat plėsti vaiko aplinką ir didinti galimybes praktiškai tvirtinti kalbos ir klausos tikslus.

- Įprastos frazės, kurias teks naudoti mokant vaiką šeimos narių vardus yra: „**Paduok tai _____**“. Taip pat sakinį sakykite taip, kad žinomi vardai būtų sakinio ar frazės pradžioje. Pavyzdžiui, geriate arbatą: „**Tėtis nori dar arbatos**“. Jeigu šeimos nariai negali dalyvauti šioje veikloje, tai padėkite ant kėdžių kitų šeimos narių nuotraukas arba žaiskite su žaislais.
- Naudokite dėžę kaip įdomų pasiūlymų perdavimą, kad padėtumėte vaikui išgirsti žodį, esantį frazės pradžioje. Pasakykite, kurį įdomų daiktą jie gali ištraukti, ir tada trumpai pažaiskite su juo, prieš pradėdant klausyti kito: „**Kirpk, kirpk, paimk žirkles ir kirpk popierių.**“
 - Pūsk! Pūsk burbulus.
 - Plauk, plauk, plauk vaiką.
 - Suk, suk, suk ratelį.
 - Šok, šok. Varlė šokinėja.
 - P, p, p (be balso). Valtis plaukia vandeniu.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Supranta dažnai pasitaikančią frazę „Paduok tai _____“
 - su žinomais vardais,
 - su mažiau žinomais vardais.

Veikla

Pereina nuo žinomo konteksto prie nežinomo kontekto ir nuo žinomų vardų prie mažiau žinomų vardų.

- Jūs, be abejo, matėte, kad vaikas supranta, kai jo prašote, kai reikia ką nors paduoti kitam šeimos nariui. Mokydami šios frazės jūs naudojote situacijas ir kitus veiksmus įsitikindami, kad vaikas suprato tokį reikalavimą, kaip rodyti pirštu į asmenį, žiūrėti į asmenį arba padėti vaikui kam nors kitam ką nors paduoti. Dabar yra tinkamas laikas užtikrinti, kad vaikas supranta paprastą, kasdieninę frazę be jūsų paramos, konteksto ar gestų. Pirmiausia tai pradėkite namuose su labiausiai žinomais vardais.

Galima veikla

- Nupieškite arba nuspalvinkite su vaiku paveikslėlius, įdėkite juos į voką ir kiekvieną iš jų paduokite atskiram šeimos nariui. Jis turėtų gebėti tai padaryti be jūsų raginimo. Tęskite žaidimą su vokais tol, kol visi bus išdalinti. Gera idėja – pasakyti žmogaus vardą, kurio tuo metu nėra namuose, pavyzdžiui tėtis, jeigu jis yra darbe. Tai užduotį daro abstraktesnę, nes vaikui reikia suvokti vardą ir tada suprasti, kad to asmens nėra namuose.
- Vakarienės patiekimas. Vaikas jums gali padėti, patiekiant maistą ant stalo, išdėliodamas stalo įrankius, lėkštes ir stiklines priešais asmenis, kuriuos išvardijote. Jis taip pat gali būti paprašytas surinkti nešvarius indus po vakarienės iš asmens, kurio vardą sakote.

Platesnis kontekstas ir mažiau žinomi vardai

Galima veikla

- Kai su draugais žaidžiate lauke, lankote juos bei giminaičius, neškitės kartu su savimi ir lipdukų lapą. Tegul vaikas dalinasi jais su visais, kuriuos pažįsta, pasirinkdamas lipduką ir tada klausydamas asmens vardo.
- Jeigu jūsų vaikas žino TV ar knygų personažų vardus, galite paprašyti vaiko atnešti arba paduoti daiktus tiems personažams, kuriuos galite pristatyti iš nuotraukos ar, pavyzdžiui, iškamšos. Turint dėžę su skirtingomis kepuraitėmis, smagu jas uždėti ir nešioti kiekvienam asmeniui ar personažui.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Tardamas atsitiktinai atpažįstamą žodį naudoja 4 ir daugiau skiemenų žargoną.

Veikla

Kas yra žargonas?

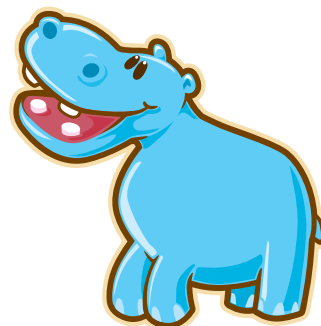
Kai vaikai mokosi kalbėti, visi praeina „žargono“ etapą. Tai būdinga vaikui, kai jis naudoja daug garsų, kuriuos išmoko ir naudoja juos kaip suaugusiųjų, naudodamas natūralią intonaciją ir ritmą. Labai mažai suprantama, ką iš tikrųjų vaikas sako.

Vaikai kalba žargonu, nes jie girdėjo, kaip kalba tėvai ir žino, kad visi šneka frazėmis. Tačiau šiame etape jie neturi pakankamo žodyno, kad galėtų kalbėti frazėmis, todėl naudoja žodžius, kuriuos žino, ir prideda daug įvairių garsų ir fonemų, kuriuos išmoko sakyti.

Šis etapas dažnai gali skambėti taip, lyg vaikas kalbėtų užsienio kalba. Jie turi mums daug ką pasakyti, tačiau naudojamas žodynas labai siauras. Tai labai svarbus vaiko vystymosi etapas, parodantis, kad jis supranta, jog mes bendraudami naudojame kalbą.

- Klausykite vaiko spontaniškų vokalizacijų ir bandykite užrašyti, ką jis sako.
- Užrašykite visus garsus ar fonemas, kuriuos girdite ir visus žodžius, kuriuos taria tarp visų skiemenų.
- Jūsų vaikas turėtų tarti bent keturių skiemenų ilgumo frazes.
- Jūs taip pat turėtumėte išgirsti keletą suprantamų žodžių.
- Kiekvieną tariamą frazę parašykite atskiroje eilutėje. Jūs galite pasakyti, kada viena frazė baigiasi, o kita prasideda, nes vaikas tarp frazių padarys pauzę. Jis daro taip todėl, kad girdėjo, kaip jūs su juo kalbate.

Dabar puikus laikas patikrinti visas fonemas, kurias jūsų vaikas naudoja, ir atnaujinti balsių ir priebalsių artikuliacijos pasiekimų lenteles. Jeigu vaikas daug kalba, galbūt norėsite naudoti vaizdo kamerą, įrašydami žargoną, ir atidžiai klausyti, kad užtikrintumėte, jog viską girdite, ką vaikas sako. Įrašykite, kai jis žaidžia ar kalbasi su kitais šeimos nariais, ne tada, kai jūs su juo bandote kalbėti. Tai galimybė jums toliau mokytis užrašyti, ką vaikas pasakė.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Skiemenyse pamėgdžioja garsą /m/:
 - /a/ – mama
 - /au/ – miau
 - /e/ – meta
 - /ai/ – maišas
 - /u/ – muša

Veikla

Balbatavimas

Pagrindinis balbatavimo aspektas – užtikrinti, kad vaikas gali išstarti planuojamą priebalsį. Šią savaitę tiksliai visose balsių situacijose mokysimės tarti garsą /m/. Kiekvienas balbatavimo tikslas turės sudaryti balsių grupę, tačiau, jei turite laiko, galite suporuoti planuojamą priebalsį su daugiau balsių ir dvibalsių nei išvardinta tikslė. Šią savaitę užtikrinkite, kad vaikas nuosekliai taria garsą /m/, nepriklausomai, ar jis yra prie balsio ar dvibalsio.

Galima veikla

- Ridenkite žemyn stiklo rutuliukus.
- Pūskite burbulus kas tris pamėgdžiojimus.
- Po kiekvieno pamėgdžio to skiemens dėkite kaladėles, bandykite mesti kamuoliukus ir nuverskite juos žemyn. Su kamuoliukais darykite taip pat, kaip ir su kaladėlėmis.
- Paslėpkite naminius ar laukinius gyvūnus smėlyje. Po to, kai jūsų vaikas pamėgdžioja 2–3 skiemenis, jis gali iškasti gyvūną ir padėti jį atgal į esantį ūkį ar džiungles.
- Padarykite 10–15 popierinių lėktuvų, užlipkite ant laiptų ar čiuožyklos. Po to, kai jūsų vaikas pamėgdžios skiemenį, jis lėktuvą gali leisti žemyn.
- Įlašinkite maistinių dažų į vandens pripildytą indą. Vienas dažų lašas už kiekvieną pakartotą skiemenį. Įvairios spalvos skirtingu greičiu leidžiasi žemyn ir, kai jie nugrimzta į apačią, sudaro gražią kompoziciją. Ši veikla įdomi visiems vaikams. Nebijokite leisti vaikui nuimti dangtelį ir išspausti dažus. Visa tai naudinga mokymosi procesui.
- Vaikas po kiekvieno mėgdžiojimo gali mesti mažą daiktą ar žaisliuką į spalvotą vandenį (tai galite bandyti ir su muilo putomis).

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

2. Audioverbalinės (AV) priemonės ir strategijos

- Mokymas klausyti esančios informacijos įvairiose situacijose.
- Perėjimas nuo žinomų prie mažiau žinomų kalbančiųjų.

3. Savaitės pasaka: Mem Fox: „Dešimt mažų rankos pirštų ir dešimt mažų kojos pirštų“. Puffin Books, Melbourne, 2008.

- Tai puiki istorija apie vaikų kūno dalis, kuri suteikia galimybę dar kartą peržiūrėti 17 savaitės tikslus, atpažįstant kūno dalis. Ši knyga taip pat leidžia išgirsti ir tvirtinti šios savaitės tikslą – garsą /m/ (mažylis) ir išgirsti frazę daugybę kartų, kuri padės vaikui pasakyti paskutinį kartojamos frazės žodį „Dešimt mažų rankos pirštų ir dešimt mažų kojos pirštų“ (sakinių užbaigimas per klausą „Auditory cloze“).
- Šią knygą galite tai pat panaudoti mokant sąvokas: toks pats, vienodas. Kiekvienas vaikas, kuriam parodomas paveikslėlis, toliau verčia kitus knygos lapus. Jam bus įdomu žiūrėti į lape esantį vaiką ir vėliau ieškoti tokio pat vaiko kitame lape.

4. Savaitės daina: „Lopšinė“

Žodžiai: „Liūlia, liūlia mažutėli, tau paseksiu pasakėlę, tau dainelę padainuosiu ir lopšėlį palinguosiu“.

- Tai tyli ir lėta daina, kuri skatina vaiko dainuojamąjį balsą ir suteikia vaikui progą kartoti žodį „Liūlia“.
- Dėkite į lopšėlį įvairius vaiko žaislus, užklokite juos ir dainuodami siūpuokite lopšį tol, kol žaislai užmiega.
- Tegul vaikas išsirenka žaislą, įdeda jį į lopšį, užkloja antklode ir bando dainuoti dainą, siūbuodamas lopšėlį. Jūsų vaikas turėtų naudoti dainuojamąjį balsą, mėgdžioti žodį „Liūlia“, derinti kai kuriuos žodžių garsus, skiemenis, tempą ir melodiją.

